

Onor Palatul Cultural Arad

3

„Inscris in registrul publicatiunilor periodice la Tribunalul Timisoara, sub No. 79.”

M. S. Regele Carol al II-lea

Ecoul

Apare zilnic

Director și proprietar :
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Redactoare-șefă:
FLORICA CIURA-ȘTEFĂNESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Str. Em. Ungureanu, la Tipografia
Coop. „NAȚIONALĂ”, Timișoara
Telefon: 16-17

10 ani de rodnică și trainică Domnie

Cuvinte Regale

„In ideea de pace am dorit și doresc să văd ideea formării din ce în ce mai puternic, în acest popor, a unui sigur mănunchiu, în care să fie o singură gândire, o singură credință.

Dacă astăzi, Ostașii cu arma în mână păzesc granițele noastre, să aibe ei totdeauna această credință și să poată să o vadă vie — că în spatele lor este un singur popor, o singură credință, o singură dorință”.

M. S. Regele Carol al II-lea

Veacul lui Carol al II-lea

„Inscris in registrul publicatiunilor periodice la Tribunalul Timisoara, sub No. 79.”

De unde, înainte de 1938, existau, în România, aproape 50 de partide politice, azi nu există decât unul singur, identificat cu Statul însuși. Intențiunea Regelui cu acest partid a fost, fără îndoială, de a pune capăt disensiunilor de partid, care minau România în interior.

M. S. REGELE CAROL II

Intr'un cuvânt — accentuiază ziaristul turc — Regele Carol a reușit să împlinească acest scop sublim. România este astăzi, mai strâns unită decât oricând. Astăzi, Regele Carol este mai iubit ca oricând și mai popular ca oricând”.

În zare, datorită marelui energic monarhic al M. S. Regelui Carol al II-lea, viitorul României se înalță astăzi mare și triumfător. Majestatea Sa va rămâne, în istoria noastră, miticul ziditor, Domnul neșovăitor al realității, al măririi noastre neînrântate.

Regele Carol al II-lea a temerar întregirea cu veșnice întocmiri de pace și de cultură, făurind, tânărului și sveltului Voevod Mihai, o moștenire unică, cu centuri de oțel și beton la granițe și cu suflète nebanuit de contopite cu dragostea de glie, de Tron și Dinastie.

Nici odată un neam n'a fost mai bine reprezentat, organizat și insuflète cum e, acum, Neamul nostru. Nici odată coroana domnească n'a împodobit un mai mândru cap de Suveran. Nici odată o mai mare mândrie de Rege n'a stat, cum străjuiește M. S. Regele Carol al II-lea, hotarele țării.

Implinirea a zece ani de rodnică Domnie este sărbătoarea spontană a tuturor românilor, este bucuria supremă a Neamului, care îl dorește Regelui, cu tot dorul și cu toată dragostea, într'un glas plin de vitejie:

Sănătate, Măria Ta!

„Ecoul”

Veacul lui Carol al II-lea

Panteon al gloriilor universale și frească eroică de impresionantă dimensiuni — istoria și-a îngăduț numai rareori fantazia să designe un veac întreg,

M. S. Marele Voevod Mihai cu numele unuia din falnicii ei locotenenți. E o favoare și un privilegiu de care s'au bucurat numai acele figuri ale istoriei, ce s'au plecat protectoare peste răsădirile sufletului și în timpul cărora au înflorit cele mai alese flori ale minții și inimii

omenești. Veacul lui Pericle, al lui August, al lui Leon al X-lea și al lui Ludovic al XIV-lea și-au înscris deapururi eponimii în cartea neșterselor aduceri-aminte, din paginile cărora zămicele de marmură sau murmură un vers din tânăra armoniilor virgiliene.

De un astfel de privilegiu începe să se bucure, depe acum încă, și Acela pe care istoria se va cinsti să-L așeze în fruntea veacului Său. Niciodată, în cursul istoriei noastre naționale, apelul la trezirea energiilor creatoare n'a fost mai insistent, niciodată climatul cultural n'a fost mai favorabil, niciodată răspunsul celor chemați n'a răsunat mai statornic. În domnia M. S. Regelui Carol al II-lea, scriitorul și artistul, creatorul, cu un cuvânt, de frumuseți nepieritoare a încetat să mai fie un simplu atribut oratoric, cu care se împăunau la zile mari regizorii trecutului. Integrat, odată cu Restauratia, în rândul celor mai active funcții sociale, scriitorul continuă să fie subiectul aceluiași (Continuare în pag. 2-a)

Folța „Ecoului”

O ctitorie regală: Străjeria

Cu o pătrunzătoare intuiție a realităților prezente și cu o adâncă viziune a viitorului, M. S. Regele a afirmat, necontent, în durata acestui prim deceniu de glorioasă Domnie, atributele ineseși, pe cari Augusta Sa Personalitate a izbutit să creeze atâtea opere naționale de seamă.

Dacă este adevărat că în orice inițiativă și în orice act al M. S. Regelui se încorporează, strălucit și defenitiv, o valoare

umană și națională în același timp, — aceasta se explică prin înalta concepție ce domină spiritul Său, cu lumini permanente și vii. Este concepția înțeleaptă a Suveranului, Care, trăind cu plenitudinea ființei Sale înăuntrice, toate aspirațiile poporului, pe care soarta l-a hărăzit să-L conducă, se identifică integral cu destinul însuși al Patriei.

În Augusta Hință a Suveranului nostru vibrează numai năzuințele și neamului românesc.

Acestor năzuințe — și numai lor — le închină M. S. Regele întreg dinamismul forțelor Sale creatoare și toată înțelepciunea cugetului Său.

Cu inima împlîntă de inima țării, M. S. Regele prinde cu antenele caldilor simțămînte, tot ce este elan și vîre a neamului nostru. Și din iubirea Sa, și din agerimea minții Sale, și din dărzenia volnței Sale — izvodesc, apoi, înfăptuirile scumpe, ca odoarele, întregul conștiințe românești.

Astfel se integrează, Suveranul prin orice operă ce poartă effigia Augustului Său spirit, în conștiința întreg neamului nostru. Creșterea institutelor străierești,

prin care tineretul țării își mōdelează făptura sufletească și fizică în duhul unei întremătoare discipline de educație, este numai una dintre aceste mari înfăptuiri de ordine național, datorite de M. S. Regele, Țării de astăzi și de totdeauna.

Din ce gînd a izvorât doctrina și-a răsunat, ale căror luminoase înfăptuirii le resimt astăzi milioanele de copii și tineri integrați — trup și suflet — în spiritul ei?

A spus-o însuși Intemeltorul, cu acel lapidar verb ce defenește orice cuvîntare a Sa!

„Prin mișcarea străjerismului, s'a urmărit ceva nou. Ne-am (Continuare în pag. 2-a)

Oameni și fapte

„Scriitorul de aspră și adâncă rezonanță ardelenescă, Liviu Rebreanu” — cum foarte nimerit l-a caracterizat d. Cezar Petrescu în articolul „Țăranul român și Academia” apărut în ziarul „România” — a înfățișat țărâniștea noastră (în discursul rostit cu prilejul recepției dsale la Academia Română), cu o sinceritate — adevărat românească — și impresionantă.

Domnul Liviu Rebreanu, romancierul țărâniștilor, și a început astfel discursul:

„Ales într'un loc nou creat și dorind totuși să mă confozmez uzului academic de a clogia pe un înalțeaș, mă văd silit să mă prezint cu unul de-afară, cu strămoșul meu și al unora dintre d-voastră, într'un sens mai larg strămoșul tuturor: Țăranul român...”

Mă simt destul de jenat că viu în fața d-voastră să laud tocmai pe cel mai umil român, și-mi dau seama că faptă aceasta nu e prea abilă. Când vorbești despre un om mare sau despre reprezentantul unei clase puternice, ai certitudinea că, orice vei spune, nu va părea nimă-nul prea mult, și nici o laudă prea exagerată. Înaintașul, cu care îndrăznesc eu să mă înfățișez, e sărac și slab. Așa a fost totdeauna și așa va fi, probabil, totdeauna. Munca și suferințele lui hrănesc și îmbogățesc pe asupritorii lui. El e destinat să rămâie veșnic gol.

Lauda aceasta totuși nu vrea nici să înalte, nici să dărâme și nici măcar să dovedească nimic, ci doar să mărturisească o credință și solidaritatea mea continuă cu inima celor mulți care au avut parte tot de ocări și proboziri și prea rar de vorbe bune...

În viața noastră țărâniștea e izvorul românismului pur și etern. Singura noastră realitate înalterabilă a fost și a rămas țăranul. De fapt țăranul nu este nici clasă, nici breaslă, nici funcție, ci Poporul român însuși, omul român.”

Părghia de rezistență a Neamului, a Țării și a Tronului!

Cum e altfel, tot d. Rebreanu demonstrează, în altă parte a discursului, prin următoarele precizări:

„Când se abat marile migri oamenii bogăți, posedanții de toate felurile, sunt imediat gata de ducă. Ei n'au legături organice cu pământul țării și se despart ușor de orașele sau de castelele în care locuiesc, siguri că vor găsi, cu aurul lor, în alte țări, alte orașe și castele unde vor putea continua viața de belșug... Țăranul nu pleacă nici de voe, nici de nevoie. El n'are unde să-și mute sărăcia, pentru că smuls de pe ogorul lui, ar fi osândit să piară ca un arbore smuls din rădăcină. De aceea țăranul e totdeauna păstrătorul efectiv al teritoriului național.

Țarina se amesteca necontenit cu cenușa și oasele înaintașilor, iar văzduhul se umplea cu umbrele și suflurile lor până în țări. Nimeni și nimic nu-l mai putea cînti din loc, nici o putere și nici o schingiufire...”

Desigur, domnul Liviu Rebreanu pomenindu-l și pe cel „gata de ducă”... și-a adus aminte — cu firesc dispreț — și de... Al carl s'au ilustrat în Martie 1939 — au asalturi la vagoane și camioane să-și care mobile... și până în cotețele cu pasăre?”

Face parte și această dovadă

din lipsa de educație civică a unor orașeni.

Iată pentru ce — și sub acest raport — un alt adevăr rostit de academicianul Rebreanu trebuie luate în considerare ca un înalt comandament:

„Dar orașii trebuie să fie pătruns, și ei, de duhul pământului și al sufletului românesc. Glasul pământului trebuie să fie auzit și înțeles și de orașeni pentru a deveni marea lege a neamului pe care nimeni să n'o mai înfrângă și nici să n'o nesocotească.”

Țăranul nu face tranzacțiuni cu onoarea, cu tradiția moștenită din tată în fiu — și mai cu seamă când își încheie familia. N'ai să-l întâlnești pe Țăranul român încheind căsătorie mixtă... Doar, câte unul — la nu știm câte sute de mil — „orașenzat” brusc și uluit de mirajul cine știe cărele perspective materiale. Dar și în acest caz, el n'are curajul să ducă străina în casa părinților — oare îl consideră pierdut pentru Legea românească...

În încheiere romancierul țărâniștilor, talentul vîguroș leșt din seva ei sănătoasă, a cerut pentru cel ce stă de pază la hotar, granit neclintit, o „viață ome-nească”:

„Dar țara nouă, pentru care țăranul român a jertfit și a săngerat cel mai mult, trebuie să-l înlesnească și lui soarta mai bună ce i se cuvine. Nu prin fraze și hârtoage, nici prin pomeni și momeli, ci printr'o educație nouă care să-l asigure muncă rodnică și viață ome-nească. Și mai ales, și poate mai presus de toate, dărîndu-i ceea ce răvnește de multe veacuri fără încetare și în zadar: Lumina și dreptate.

Suntem și vom fi totdeauna neam de țărani. Destinul nostru ca neam, ca Stat și ca putere culturală atârnă prin urmare de cantitatea de aur curat ce se află în sufletul țăranului. Dar mai atârnă, în aceeași măsură, și de felul cum va fi utilizat și transformat acest aur în valori eterne.”

Auzi-vor și se vor pătrunde de aceste nevoi netăgădulte de Neam și de Țară, cei îndrituiți a le îndrepta — pentru ca această Țară să redevină: Dacia Felix?”

Dacă n'eam ocupat de un scriitor ardelen — „Ecoul” apărând în metropola Banatului — se cade, e chestie de obraz... să vorbim și de unul bănățean.

Vom remarca un talent de mari speranțe, care vine să înfrumusețeze literatura cu un stil nou de-o concepție rară și pe înțelesul tuturor...

Desprindem dintr'un articol apărut de Paști — într'o revistă a unei „asociațiuni pentru cultura poporului” — sub titlul sugestiv „Toaca”:

„Celeste grațuri vorbesc în intermitente accente xilofonice”. Dece râdeți?...

Păi, toaca n'are „accente intermitente xilofonice” — când o bate țarcovnicul?...

Ori, clopotnița nu-și îndreaptă vârful către înălțimile celeste?...

Ce 'mi e „celest”... ce 'mi e ceresc?...

Acelas inovator într'ale scrișului românesc — pe înțelesul poporului — a mai scos niște perle de stil din fecunda dumnealului imaginație.

Era de Crăciun, (Marele ta-

lent se înspră din predilecție de sintele sărbătorii)...

Iu aceeași revistă „de vulgarizarea literaturii în cercurile largi ale poporului” — cum spune adeseaori apreciatul și fruntașul scriitor bănățean — nașla dornică de cultură și de literatură aleasă, a mai celtit:

„Lumina vitrinelor iluminate de Crăciun se reflecta în sus, pe zăpada care ajungea până la genunchi. (Frumoasă imagine! Desigur... dacă zăpada era până la genunchi, cum să n' reflecteze lumina vitrinelor iluminate?)...

„Văzduhul clocotea de năsoare, era întuneric beznă și stele scilipeau de ger.”

Nici vorbă... când era așa ger mare (cu toată clocotirea văzduhului de năsoare și cu tot întunericul beznă), cum nu era să vadă autorul și stele verzi, darmito cele depe cer, cum scilipeau de ger? Mai cu seamă că talentatul scriitor e și cam pripliu din fire și la statură...

Nu-l alureală ce scriem ci-l dela domnu' Alurică cetre.

Const. I. Ștefănescu

Afirmative...

...cineva foarte vulcanic, de mare talent și apreciat orator s'a supărat pe noi, cândva...

???

Fiindcă am avut — i-auzi dom'le? — îndrăzneala să reproducem sub titlul: „Care-i ala?” un pasagiu — dintr'o broșură ce singur și-o răspândea — din care reeșea că dsa vorbind undeva și incriminând un mare talent și temperament — pe pescuitorii în apă tulbură... altcineva i-a ripostat: „Dumneata ești acela!”

Retraciăm:

Simpaticul, marele și distingutul... nu e pescuitor în apă tulbură, ci... pescuitor de perle — în aqua pura...”

Respectiv

Informațiuni

Redacția și administrația cotidianului nostru, pentru Arad, e în str. Cornel Popescu Nr. 26, Arad.

Administratorul general al ziarului nostru este d. Mihail R. Cristescu.

O a treia zi fără carne în săptămână a fost fixată ziua de Jol. În „Monitorul Oficial” a apărut decretul pentru introducerea unei a treia zi fără carne.

În general, cele trei zile în care e interzisă vânzarea cărnii, sunt: Miercuri, Jol și Vineri.

Rezidenții regali ai tinuturilor, însă, vor putea fixa și alte zile.

Vânzarea mezelurilor rămâne îngăduțită și în zilele fără carne.

Liceul comercial de băești din Arad va ține licitație publică, la 28 Iunie 1940, ora 18, în sala de ședințe a școlii pentru darea în antrepriză a lucrărilor de transformare și reparație a locuinței administratorului. Devizul și caietul de sarcini se poate vedea la școală.

Veacul lui Carol al II-lea

(Urmare din pag. 1-a)

afectuoase preocupări ale Suveranului.

Prezent, la toate serbările cărții, instituite de Înalta Sa hotărâre, M. S. Regele a imprimat acestei reuniuni anuale nu numai augustul Său prestigiu, dar și caracterul unei tradițiuni a spiritului creator românesc. Nicăieri nu s'au desbătut cu mai mult curaj problemele profesionale ale scrisului românesc, nicăieri prerogativele visului n'au fost cu mai multă ardoare apărute, nicăieri o „gâlceavă” oțioasă și prelungită, ca aceea a moralității în artă, n'a fost cu mai multă clar-viziune descusută și niciodată distincții mai delicate de fiecare dată, a prezidat, a condus și a pus concluzii M. S. Regele.

A vorbi de activitatea, întru totul prodigioasă, a Fundației pentru literatură și artă Regele Carol II e tot una cu a face istoricului editorial al ultimilor 6 ani, de când aceasta a început să lucreze. Nu numai mulțimea tipăriturilor, excelența prezentărilor grafice și varietatea colecțiilor, dela cartea pentru tineret și până la ediția critică pentru studioși, impresionează în această urlașă sforțare editorială — ceea ce adevărat impune și face epocă este amplasarea unui program, ce se depășește cu fiecare nouă publicație, este vasta participare a

breslei scriitoricești de vârstele, este armonia unei laborări, pentru întâia dată cercată și izbutită, și n'are simte pulsând în cele mai și în detalii, spiritul Suveranului. Să spunem, de pildă, pentru întâia dată, Emilian, are parte de o ediție și de grală și de înaltă artă, de strălucirea geniului său în la 240 ani dela talmăclirea abilei lui Șerban, o inițiativă, potrivit Domnească, punând mâna poporenilor o talmăclisuscită și aromată, a căreia bă îmbină mlerea arhaică pigmentul rafinat al unei literaturii moderne? Aceste realizări mai și ar fi de ajuns să teclăveacurilor o cititorie neprețioasă.

Este însă o realizare, dreptul revoluționară și pe care a ruinat toate rutinele toate farsele dar și pentru angajează viitorul, la țara căruia zidește cea mai și piatră unghiulară: casa de stăni a scriitorilor și artiștilor pe care numai Suveranul s'o traducă în fapt cu entuziasmul mecenatizmului iluzor al umililor, practicat de toți tinerii improvizati ai Parnasului. M. S. Regele a dotat scriitorii cu un statut de justiție cială și de demnitate profesională, la adăpostul căruia crește, în alt spirit, noua generație.

Și secolul lui Carol al II-lea e deabia în aurora întâiului deceniu.

Porpossi

O cititorie regală: Străjeria

gândit acei cari am creat-o, că pentru consolidarea acestui neam, avem nevoie de ceva nou, de o mișcare nouă, de o invioare care să pătrundă până în fibrele cele mai adânci ale întregii populațiuni. Iată ce însemnează pentru Mine — și ce trebuie să însemneze pentru toată țara Străjeria”.

Cuvintele acestea, străbătute de vibrația unei puternice convingeri în hotărâtoarea misiune a străjerismului, au fost rostite în ziua de 8 Iunie 1935, cu prilejul celei dintâi manifestări a tineretului. Sunt, de atunci, numai cinci ani, — și cu toate acestea, câte izbâzli nu a câștigat mișcarea străjerescă.

Este interesant de subliniat că noul curent de viață a purtat încă din primele zile, pe impetușul lui flux, mîile de inimi fragede, întărindu-le. Educatorii înșiși au simțit în atingere cu acel crez ce-și flutura vultuște, deviza:

„Credință și Muncă pentru

Țară și Rege”, — o invioare și elanului și o stimulare a teclăștirilor sufleteste.

Entuziasmul acesta se exprimă prin acela că străjerismul, născut din însăși firea întințelor realităților românești, în Banat, un scop educativ drag tineretului, și o metodă de lucru prin care, și prin acestea, liber simțită de fiecare tânăr în viață și de toți, laolaltă.

Dar, în afară de catele celor cari s'au încorporat în școlii străjeresti, pe teritoriul unei spontane și vii întințări valorilor purtate de noua generație, și o metodă de lucru prin care, și prin acestea, liber simțită de fiecare tânăr în viață și de toți, laolaltă.

N. Mihăescu

„Omul cu plămâni de oțel va deveni tată”

Americanul Fred Snite, „omul cu plămâni de oțel”, în curând — anunță zărele americane — va deveni tată.

Vestea acestea constituite, aproape, un miracol, pentru acel carl au urmărit, înduioșati, soarta tânărului american. Lovit de o boală groaznică, Fred era sortit pierii, dar, ștlința, i-a prelungit artificial viața cu ajutorul unui aparat ce-l servea, acestuia, drept aparat respirator. Ca să poată respira, Fred stă închis aproape permanent într'o cutie de oțel, culcat pe spate. Așa a străbătut el oceanul și a vizitat orașul francez al miracolelor: Lourds, ca să

cerșească divinității mila izbăvil de chinuri...

Fred Snite, însă, nu și-a și dus niciodată speranța unei decării complete. Și fata țesea la zămbit, din timpuri când, în floarea sănătății fizice, Fred mas să-l privească cu ochii pătimăș dragoste — și ștlinția lor a fost inevitabilă. Zărele americane, transmișând această veste uluitoare însemnat și amănuntul, că „omul cu plămâni de oțel”, a avuțând tința să părăsească o oră aparaturii, în luna de miere. Cazul aceste constituite o părătată minună a paternității

Nu se depopulează Banatul?

Scăderea populației României pe ținuturi în luna Noembrie 1939

Revoluția Demografică a României (Anul IX, Nr. 3, Martie 1940), prețioasă publicație a Institutului Central de Demografie, care apare sub direcția dr. Sabina Manuila, este un nostru demograf — în acest din urmă număr, absolute asupra mișcărilor populației în țară, în luna Noembrie 1939.

Am aici cifrele absolute pe țară, în cursul lunii Noembrie 1939:

Populația probabilă a țării la 1.1.1939: 19.933.802 (decembrie 1938: 19.933.802)

Nașteri: 41.056 (în Octombrie 1939: 44.095; în Noembrie 1938: 44.095). Decese: 1.063.067, are excedentul natal: 40.000.

Excedent natural: 13.133 (în Octombrie 1939: 25.911; în Noembrie 1938: 13.991). Căsătorii: 15.918 (în Oct. 1939: 15.918; în Noembrie 1938: 15.918).

Divorțuri: 652 (în Oct. 1939: 652; în Noembrie 1938: 652).

Pe lângă aceste cifre absolute sunt cifrele absolute ale populației în luna Noembrie 1939. Comparate cu cele din paranteze: cu cele din Octombrie 1939 și cu cele din Noembrie 1938 — rezultă, în general, o scădere a populației în simțitor deficit demografic.

Populația ținutului Timiș

Populația ținutului Timiș — Banatul decembrie 1938: 1.707.946. În luna Noembrie 1939 s-au născut 2444 copii, au decedat 2404 înși — și, în consecință, excedentul natural este acesta: 40.

O comparație necesară

Ținutul Timiș e cel mai mic ținut al țării, în ce privește numărul total al populației? Nu. El deține, în ordinea numerică a populației, rândul al șaselea. Ținuturile: *Mării, Nistru, Suceava și Mureșul* deși au o populație mai puțin numerică decât a ținutului Timiș, au dat excedente cu mult superioare acestuia.

Ținutul *Mării*, la o populație de 1.063.067, are excedentul natal: 970; ținutul *Nistru*, la o populație de 1.474.934, are un excedent de 552; *Suceava*, la o populație de 1.600.962, a dat un excedent de 89; și *Mureșul*, la o populație de 1.672.597, are un excedent de 1529.

Aceasta este, în Banat, realitatea. Dictatura avortului și influența concepției străinilor infiltrată aici, adepții al sistemului de a se mulțumi cu unul sau cel mult cu doi copii — au cucerit și mentalitatea sănătoasă a poporului nostru.

Paguba, adâncă paguba, e a Neamului nostru și a drepturilor noastre. Așa să se știe.

Ciudina Vălcu

O comparație necesară

Ținutul Timiș e cel mai mic ținut al țării, în ce privește numărul total al populației? Nu. El deține, în ordinea numerică a populației, rândul al șaselea. Ținuturile: *Mării, Nistru, Suceava și Mureșul* deși au o populație mai puțin numerică decât a ținutului Timiș, au dat excedente cu mult superioare acestuia.

Ținutul *Mării*, la o populație de 1.063.067, are excedentul natal: 970; ținutul *Nistru*, la o populație de 1.474.934, are un excedent de 552; *Suceava*, la o populație de 1.600.962, a dat un excedent de 89; și *Mureșul*, la o populație de 1.672.597, are un excedent de 1529.

Aceasta este, în Banat, realitatea. Dictatura avortului și influența concepției străinilor infiltrată aici, adepții al sistemului de a se mulțumi cu unul sau cel mult cu doi copii — au cucerit și mentalitatea sănătoasă a poporului nostru.

Paguba, adâncă paguba, e a Neamului nostru și a drepturilor noastre. Așa să se știe.

Ciudina Vălcu

Eroii dela Roubaix

Spectacolul luptelor din Flandra și actiunea grupului de divizii aliate a prilejuit dlui general Alexe Anastasiu, care semnează substanțialele „Cronici militare” ale ziarului „Jurnalul” — să menționeze, în cronică intitulată: „*Eroica rezistență de la Roubaix și Dunkerque*”, exemplul fără pereche în istoria războaielor, pe care l-au înfrunțat diviziile franceze și engleze cari au luptat în Belgia.

„Timp de peste 20 de zile ei au rezistat titanici — scrie dsa — în spațiul îngust, apărând eroic, palmă cu palmă terenul pe care luptau și disputându-l cu prețul vieții lor, adversarului...”

In afară de acest exemplu de excepțională rezistență militară, ni-l oferă și acel al grupului încercuit la Roubaix, între Lille și Tourcoing... Manevrelor ce-a executat acest grup pentru a străpunge forțele inamice... Intrece tot ce imaginația noastră poate atribui sufletului și nervului omenească în fața încercărilor destinate. Sentimentele de care sunt stăpâniți acești oameni în aceste momente de înfruntare a infernului și de sfidare a morții, pentru apărarea cauzei și onoarei Franței, au depășit legendele.

Eroii dela Roubaix nu mai aparțin numai trecutului Franței, ci istoriei lumii pentru vece. Jertfa pentru patrie nu va găsi nicăieri când exemple mai sublimă!”

Regele George a inspectat trupele britanice

LONDRA. 7 (Rador) — Regele George a inspectat trupele dela Aiderscot. Suveranul a îmbrăbatat trupele.

Ducele de Keut a vizitat centrul aviației militare din sud-vestul Angliei.

Moartea Crucii dela mormântul profesorului Petru Poniș din Arad

Moartea Crucii dela mormântul profesorului Petru Poniș din Arad — și județ — au alcătuit, din dor, un comitet, cu misiunea de a aduna fondurile necesare înălțării unei Crucii la mormântul profesorului lor de peșteră: dr. Petru Poniș, care multă vreme, președinte onoare al Reuniunii învâțătorilor din Arad.

Comitetul, alcătuit din dl. Givulescu (președinte), Mihăilescu (casier) și Teodor Blănuș (secretar) — a reușit să strângă — și dela învățătorii dela alte persoane — suma de 22.866 lei. Cu suma aceasta proiectată a se înălța mormântul marelui și pedagog arădan a decedat — și, astăzi, ea se înălță și străjuiește mormântul profesorului lor.

Discipolii marelui pedagog, învățătorii arădan au umplut și acest gol — și, drept neajmărit și sublim omagiu — l-au ridicat, dela priscozul dragostei lor, o Cruce mare și frumoasă.

Duminea trecută, la 2 lunie, în prezența tuturor personalităților culturale și administrative din Arad, dascălii și ucenicii drului Poniș au sfințit, în cadrul unei solemnități, Crucea care înseamnă, creștineste, mormântul profesorului lor.

Gestul învățătorilor arădan poate servi ca pildă vie de respect și cult pentru marii învățători și luptători întru românism, tuturor și mai ales generațiilor viitoare.

Românii au contribuit la renașterea culturală a Ungariei

Adevăruri istorice cari nu pot fi ignorate

O polemică utilă și concludentă între „Universul” și „Magyarság”

Ziarul „Universul” a făcut o propunere cu privire la o apropiere între Ungaria, România și statele din sud-estul european, într-o comunitate balcanică, pe temelul intereselor lor comune și ale păcii.

Ziarul budapestan „Magyarság” ironizează propunerea „Universul”-ul și afirmă:

1. Ungaria nu poate să facă parte dintr-o asemenea comunitate, deoarece nu e „stat balcanic”;

2. Cultura apuseană se oprește la Carpați.

„Universul” — prin pana dlui Romulus Seisănu — a răspuns temeinic, nu cu aserțiuni simple, ci cu dovezi istorice.

Ad 1) Acum câțiva ani, ungurii au primit cu entuziasm ideea unei strânse colaborări cu turcii, pe baza originii lor comune — și numeroase personalități politice și culturale în Ungaria au ținut să afirme că mândre originea turanică a maghiarilor și să considere firească apropierea lor de un alt popor balcanic și asiatic.

Așa s'a născut TURANISMUL — sprijinit pe elementul etnic și pe comunitatea spirituală.

Ad 2) Cultura apuseană se oprește la Carpați? „Magyarság”, afirmând aceasta, își ignoră istoria propriei sale patrii.”

la Carpați, dincolo de cari încep Balcanii, ceea ce înseamnă, că frontiera culturii apusene ar fi linia Carpaților românești; și că

3. „În timpul când principele Bathori tipărea Biblia — în Balcani, ca să poți număra până la 20, trebuia să-ți arunci opincile dela picioare. Clujul avea o Universitate pe vremea când popl din România nu știau nici celt, nici scrie. Dacă „Universul” nu știe toate acestea, e o dovadă de ignoranță balcanică”.

Adevărul istoric este altul

„Universul” — prin pana dlui Romulus Seisănu — a răspuns temeinic, nu cu aserțiuni simple, ci cu dovezi istorice.

Ad 1) Acum câțiva ani, ungurii au primit cu entuziasm ideea unei strânse colaborări cu turcii, pe baza originii lor comune — și numeroase personalități politice și culturale în Ungaria au ținut să afirme că mândre originea turanică a maghiarilor și să considere firească apropierea lor de un alt popor balcanic și asiatic.

Așa s'a născut TURANISMUL — sprijinit pe elementul etnic și pe comunitatea spirituală.

Ad 2) Cultura apuseană se oprește la Carpați? „Magyarság”, afirmând aceasta, își ignoră istoria propriei sale patrii.”

In secolul al 16-lea, Ungaria a avut și ea o renaștere culturală grație a două mari personalități cu care se fălesc — și pe drept cuvânt, maghiarii.

Aceste două personalități: Regele MATEI CORVIN (1458-1490) și marele omantol NICOLAE OLAHUL (din secolul al 16-lea), cari au jucat un rol atât de însemnat în mișcarea de renaștere culturală a Ungariei, au fost de origine români.

Matei Corvin a fost protectorul artelor, literelor și științelor — și sub domnia lui s'a produs renașterea culturală a Ungariei. Nicolae Olah, adică Nicolae Românul, scriitor de valoare, care a întemeiat școlile superioare din Târnava și care a învățat carte pe vestigiile istorice unguri: Nicolae Istvanfi și Francisc Forgath — era fiul

boerului Stoian din Țara Românească.

Ad 3) „Chronica Hungarorum” — fost cea dintâi carte ce s'a tipărit în Ungaria — și a fost tipărită din ordinul lui Matei Corvin Românul, Cea dintâi traducere, apoi, a Bibliei în limba maghiară s'a făcut în Moldova, în secolul al 15-lea. Și tot un român — Mihai Vălaahul, zis Csaki (în 1551), a subvenționat, în Transilvania, traducerea primei părți a Bibliei în ungurește pe care a făcut-o Gaspar Heltai.

„Iată adevărul istoric — conchide d. Seisănu — pe care d-nii dela „Magyarság” n'ar fi trebuit să-l ignoreze, dacă ar fi voii să fie în nota culturii occidentale”.

În aceeași ordine de idei, se convine să cităm o frază din „Precursorii” marelui Octavian Goga, care, în „Drumul unui cercitor”, a scris:

„Noi suntem un neam tragic și avem în vine vlagă acumulată de veacuri... În ochii unui cioban de-al nostru din Poiana Sibăului, licărește de zece ori mai multă inteligență, în mișcările lui e mai mult ritm, în profilul lui neasemănat mai multă noblete, decât în înfățișarea cuturii sălămar dintr-o suburbie a Berlinului, care știe și cetește zinic știrile din „Local-Anzeiger”.

Colțul poeziei

FINAL

Pe câmpuri de lumină a căzut o stea
Cine plânge 'n slove rugăciunea mea?
Poate-s lacrimi fierbinți de mamă
Răstignite 'n colțuri de năframă.

Linistite trec apoi cu ani de mână
Prin țara gândului, ce mângâieri îngână.
Călătorul a întârziat prin nopți cu lună
Și caută flămând o vobă bună.

Măini plăpânde frunte pe viori
Umplu groapa amintirilor cu flori.
Și 'n tăcere drumul se întoarce 'n sine
S'adune buchetele de mahniri în tertine.

Nu-i nimeni să culegă 'n baladă de paltini
Pâinea de lege nouă din datini.

George Todoran

Schimbarea la față

De sub pieoape-ți roșii de vise s'au sburățacit
Și ochii, faguri de tristețe, și s'au obrintit.
Ce spaimă iscă ciutele 'n frunzare
De pălesc afinii și alunii 'n ciară?

Norii, clopot de cenușe, s'au răzmat pe creste
Cum a sosit toamna aceea, așa fără veste?
Cu vase maistorite, fratele tău mai colindă pe hotar.
Te doare, Sabinuță, zodia lui turbure de solomonar?

Uită rugina gândului, nu-i pentru tine catechiemul urii,
Între brazi ne-asteaptă cartea cu poamele pădurii.
N'auzi cum plâng elogiile în tulinic de molid
Și toamna-și zurgălește talerii prin vrescuri?
Vino să culegem bănușii de aur cu vârf într'un bolid
Să-i dăruim drumarilor ca pe niște prescuri.

Elegiile acestea, rândunici de aur, is a motului prefață.

Și pe mine mă doare schimbarea la față
Pentru el și tine, illoară albă, cerul mă îmbie
Să-mi torn în viers emoția și inima simbric.

V. Copilu-Cheatră

Atenție la intensificarea producției agricole

Intre multe probleme ce le avem nerezolvate, este și acela — și nu dintre cele mai neglijabile — a măririi producției animale.

Politica noastră de prețuri în toate ramurile de producție, trebuie să fie acomodată situației interne și prețurilor rezultate din export.

Ambele prețuri, atât cele interne cât și cele care rezultă

din export, trebuie să fie strict legate de prețurile de cost a produselor și mărfurilor agricole, iar acestea din urmă trebuie să dea o rentabilitate la producători.

Aceste sunt axiome care nu pot fi combătute și orice abatere dela ele se răsună prin micșorarea producției la compartimentul față de care s'a păcătit.

Greșeli cu privire la producția de animale

In producția agricolă, în ultimii 22 de ani, s'a păcătit, pe rând, față de aproape toate produsele, dar, mai cu seamă, s'a greșit, neconștient, în compartimentul producției de animale. Rezultatul fatal este reducerea stocului la bovine și porcine.

Nu este cazul să reedităm toate jelanțiile calvarului ce a suferit această producție dela Unire încoace, ci vrem să arătăm, pe scurt numai, un aspect al situației prezente, pentru ca să ne dăm seama cu toții, că, continuăm să ne batem joc de rațiunea lucrurilor și distrugem în mod vădit cea mai interesantă producție agricolă, care singură este în stare să ne îmbunătățească soarta, dacă vom ști să o îndrumăm pe calea cea bună și rațională.

Intr-o economie dirijată ar trebui să stătinăm, după un singur criteriu: interesul economic. Și cum interesul economic este să nu exportăm materii prime și să le prelucrăm în țară, este de sine înțeles, că exportul de cereale și furajele trebuie redus și aceste materii prime trebuie prelucrate sau trecute prin tubul digestiv al animalelor și acestea trebuie să fie preferate la export.

Exportul furajelor și cerealelor e preferat celui al animalelor

Eu am curajul să susțin că noi și azi o facem invers. Ingreuim exportul de animale și produse animale și preferăm exportul furajelor și cerealelor.

In loc să facem a situație preferențială exportului de animale și produselor animale și să îndrumăm furajele la industria agricolă de îngreșat, noi lăsăm exportul de animale să decadă și admitem preferință, la export, furajelor.

In loc să transformăm porumbul în carne, îl vindem și-l exportăm și acum în Ungaria, care-l transformă ea și-l vinde cu câștig, la export.

Tot același lucru nepermis se întâmplă și cu turtele de ulei.

Acei ce răspund de această situație lasă ca exporturile noastre de animale și produse animale în Germania să rămie neplătite dela 1 Ianuarie 1940 și până azi, atunci când materiile prime ce se exportă în Germania (porumb, țărăte, turte de ulei etc.) se plătesc în lei românești, anticipat și la zi.

Acela care a intensificat agricultura și a livrat carne este lăsat în voia soartei și în mâna băncilor ce l-au fi-

urma acestul tratament vitreg sunt expuși la tentația de a-și vinde materiile prime cu prețuri bune și de a înceta a mai produce carne.

Trebuie să se înțeleagă odată pentru totdeauna, că rezultate economice nu se pot obține decât prin măsuri raționale economice; carnea nu va fi produsă prin restricțiuni la consum și la prețuri ci prin preferință la valorificarea față de valorificarea materiilor prime din care se face.

O conlucrare onorabilă cu o țară industrială nu se poate concepe, ca noi să le cumpărăm materiile industriale finite și ei să la deta noi numai materiile prime agricole.

Dacă vom continua acest sistem vom decada la rangul de colonie agrară, dar în acest caz să fim conștienți că standardul de viață al populației noastre rurale nu se va putea ridica niciodată.

Concluzie

Vreau să dau alarma prin aceasta și avertizez pe acel ce au răspunderea aprovizionării țării, că acel care până acum produceau carne și grăsimi, în

Aurel Birtolon

De ce se transmite liturghia la radio

Sanctitatea Sa Patriarhul Nicodim, în cuvântarea substanțială pe care a rostit-o în fața Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, răspunzând aceluia liturghiei la radio, a spus:

„Liturghia se transmite Dumineca la radio. Primesc și în această privință, cum am primi și pentru iumanaș, numeroase scrisori.

Cum aceasta, se poate sfârși liturghie să fie transmisă

la radio? Apoi ea poate să fie cântată și într-o crăsmă plină de bețivi sau în cutare tavernă. Este bine acest lucru? Sau să ne gândim că sunt atâtea suflete, pe patul de suferință, care nu se pot duce la biserică. Dar au la îndemână descoperirea acestă mixunată și o întrebunțază acolo pe patul de boală ca o deosebită mângâiere.”

Italienii părăsesc Palestina

IERUSALIM, (Rador) — In bordul vaporului italian „Galatâ”, 150 de italieni, în majoritate femei și copii, au părăsit, Joi, portul Haiffa. Se crede că un alt grup de italieni va părăsi Palestina pe bordul unui vapor italian, care va sosi Vineri.

Avionul liniei „Alalittoria” nu a sosit Joi în Palestina. Circulă șvonul că societatea de navigație italiană a încetat să rezerve locuri pe bordul

dul avioanelor sale de pasageri.

Cețiți și răspândiți

„ECOUL”

Amiralitatea britanică a instituit o severă pază a coastelor

LONDRA, 7 (Rador). — Amiralitatea britanică anunță, că, începând dela 8 Iunie, niciun vas comercial nu se va putea apropia la mai puțin de 3 mile de coastele și porturile Angliei, între apusul și răsăritul soarelui, cu excepția vaselor din convoaiele britanice.

Toate vasele ce contravin acestor dispoziții se expun la bombardare.

Bătălia a reînceput cu violență pe întregul front de vest

PARIS, 7 (Rador). — Comunicatul oficial francez din noaptea zilei de 7 Iunie, anunță:

„După o acalmie relativă în cursul noșii, bătălia a reînceput Vineri dimineașă în aceleași condițiuni generale ca în ziua de Joi.”

Ofensiva de Joi spre Vineri n'a schimbat situația generală

Agentia „Havas” transmite următoarele amănunte:

Noaptea de Joi spre Vineri nu a adus nici o schimbare în situația generală. Francezii s'au folosit de aceasta noapte pentru a aproviziona trupele de pe front.

Bătălia s'a reluat, Vineri dimineașă, cu același violență și pe același front.

Cercurile militare se arată satisfăcute de desfășurarea ope-

rațiunilor din cursul ultimelor două zile și mai ales de rezultatele obținute în lupta împotriva tancurilor. Se evaluează 400 carele de asalt înamice au fost distruse din totalul 2000 care de luptă băgăte

inamic în această luptă. Inamicii germani nu a putut însoțescă carele de luptă ce pătruns în unele locuri în teritorul dispozitivului inamic.

Comunicatul german anunță bombardarea Hamburgului

BERLIN, 7 (Rador) — Cartierul general al Fuehrerului, comandamentul suprem al forțelor armate comunică:

Operațiunile începute în Franța se desfășoară metodic. Numărul războiului s'a ridicat la 58.000.

Aviația germană a bombardat concentrări de trupe, coloane din spatele frontului inamic a atacat portul de război și comerț Bherhourg și aeroporturi

de pe coasta de est și sud-est a Angliei. Lipsesc 19 avioane germane.

In noaptea de 5 spre 7 Iunie inamicul a atacat din nou obiective din Germania de nord.

Un mare număr de avioane de bombardament inamic a atacat portul Hamburg. S-au pierdut trei morți, 10 răniți grav și mai ușor.

200 avioane germane deasupra Franței

PARIS, 7 (Rador). — In regiunea capitalei s'a dat, Vineri dimineașă, o alarmă aeriană, deoarece liniile franceze au fost atacate de către o escadră ger-

mană evaluată la 200 avioane. Până la amiază, nu se cunosc rezultatele raidului.

La Paris nu se semnala nimic.

America nu intră în război?

Conferința comitetului consultativ al apărării naționale, prezidată de d. Roosevelt

NEW-YORK, 7 (Rador). — „New-York Times” anunță, dela corespondentul său din Washington, că guvernul Statelor-Unite

este dispus să dea Aliaților tot ajutorul de care e capabil, cu excepția trimiterii unui corp expediționar.

Inalții funcționari guvernamentali au declarat, că Statele-Unite au intenția să pună la dispoziția Aliaților toate avioanele de care armata și marina americană pot să se dispenseze fără a primejdui interesele apărării naționale.

Aceasta s'ar putea realiza prin scoaterea în vânzare a avioanelor care aparțin acum forțelor armatei. Înțepinderile comerciale ar putea apoi dispune de aceste avioane cumpărate cum vor găsi cu cale.

S'ar livra astfel imediat Aliaților 200 de avioane dintre cele aflate în serviciul marinei americane.

O confirmare oficială a acestel

proceduri s'a dat după ce președintele Roosevelt a avut o conferință cu membrii comitetului consultativ al apărării naționale.

Statele-Unite vor livra Aliaților numai material de război

WASHINGTON, 7 (Rador). — Ziarele americane înregistrează impresia făcută asupra opiniei publice americane de victoria germană. Presa exprimă părerea, că Germania va dobândi victoria.

„DAILY NEWS” constată, că Statele-Unite trebuie să rămână în afară conflictului din Europa atât timp cât nu se vor produce împrejurări speciale. Statele-Unite trebuie numai material de război.